

תשורה

ליום הבהיר כ"ח סיון
יום בוא כ"ק אדמו"ר שליט"א
והרבנית שתליט"א – "איש וביתו"
לארה"ב – "חצי כדור התחתון"
תש"א – תשמ"ז

"אין אלץ וואָס מיר וועלן טאָן
וועט זיין דידן נצח"

(מדברי כ"ק אד"ש – ראה בפנים)

התוועדות חסידים
ביהמ"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א

– 770 –

שמונים וחמש שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א
והרבנית שתליט"א

לאריכות ימים ושנים טובות
לרגל יום הבהיר כ"ח סיון

נדפס ע"י

הרה"ת ר' שלום דובער הלוי זוג' מרת. שטערנא שרה שיחיו

ובני ביתם שיחיו

טענענבוים

פ ת ח ד ב ר

כאשר זכינו להופעת סדרת "אגרות קודש" דכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ נ"ע, התגלה ברבים יום בואם של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית שתליט"א לארה"ב - "חצי כדור התחתון" בכ"ח סיון תשי"א.

בשנה שעברה מלאו ארבעים וחמש שנים מכ"ח סיון תשי"א. לכבוד זה התקיימה ב-770 בפעם הראשונה התועדות חסידים במוצש"ק כ"ח סיון.

כשב"ק בעת ההתועדות, הגישו משקה, וכאשר הכריז הרב מאיר הארליג שלי' אודות ההתועדות, הוסיף כ"ק אד"ש בחיוך רחב "איש וביתו".

גם בהשיחה הראשונה (המצו"ב) בלאר כ"ק אד"ש באריכות נפלאה את אשר ניתוסף בגילוי והפצת המעיינות חוצה באופן שבא"ע לגמרי מאז שבאו ל"חצי כדור התחתון". ומני אז נקבע היום הזה למועד תמיד לחסיד חביד בכל רחבי תבל.

*

בה"תשורה" המוגשת בזה להמשתתפים בהתועדות חסידים ב-770 לבואו: קטע משיחת ש"פ שלח, כ"ח סיון, מבה"ח תמוז תשמ"ו, ה"ל; סיפורים אודות כ"ק אדמו"ר שליט"א מהתקופה

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן

ליוזבאוויטש

בי"ה, כ"ח סיון, תש"א
ברוקלין

ידידי עוז, הרה"ג הנכבד
הנודע ל"ם תהלה, מהכיל
על דבר טוב וו"ה אי"א
מוהרד"ם שי"א.

שלום וברכה!

הנני בזה לבשרו אכר בתי מרת
חי' מושקא תחיל' ובעלה חתני הרה"ג הרמ"ם שי"א
שניאורסאהן באו היום צלחה לפה, והנני ממהר
לבשרו מזה, ובבקשה למסור בשורה זו לבנו
ידידי מר אשר שי"א.

ידידו הדו"ש ומברכו,

הראשונה לבואו לארה"ב; פרק מיומנו של אחד מזקני
החסידים אודות כ"ק אד"ש בצעירותו; ועוד.

*

ויהי רצון שנזכה ביום זה ממש ל"דידן נצח" גמור
וסופי, ומסמך גאולה לגאולה, מגאולת "דידן נצח" להתגלות
מלך המשיח שיבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצינו
ומלכנו שליט"א בראשנו, בקרוב ממש - נאו!

המערכת

יום הבהיר כ"ח סיון ה'תשמ"ז
בחצרות קדשנו - 770

בס"ד. קטע משלחת ש"פ שלח, כ"ח סיון, מבה"ח תמוז
ה'תשמ"ו. בלתי מוגה.

א. בנוגע לחודש תמוז - ששבת זו היא "שבת מברכים" שלו
- הר"ל בודאל שלכל אלו הנמצאים כאן אין צורך לבאר
(ועאכו"כ שאין צורך באריכות הביאור) את תוכנו המיוחד
של החודש, כפי שנקרא בפל החסידים - "חודש הגאולה".

[חודש זה קשור אמנם עם ענין הפכי ("צום הרביעי")
- אבל, בדורנו זה, לאחר גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר
ב"ב-ל"ג תמוז, גאולה שהיתה באופן ניסל שלמעלה מדרך
הטבע לגמרי, כפי ש"ענינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא
אחר" - נעשה החודש לחודש הגאולה].

ובנוסף לכך שבחודש זה היתה הגאולה מן המאסר, הר"ל,
מאורע זה (דהמאסר והגאולה) ה"ל גם הסיבה ליציאת כ"ק
מו"ח אדמו"ר ממדינה ההיא, אשר, על"ז ניתוסף ב"לפוצו
מעלנותיך חוצה" עוד יותר מכפי שה"ל לפני המאסר.

ולאח"ז - בואו של כ"ק מו"ח אדמו"ר לחצי כדור
התחתון, להפיץ המעלינות חוצה גם בחצי כדור זה (חצי
התחתון), אשר, הסיבה לכל זה ע"פ דרך הטבע (בהתאם לרצון
הקב"ה שכל הענינים יהיו בלבושי הטבע), היא - המאורע
ד"ב-ל"ג תמוז.

ומכיון שענינו של שבת מברכים הוא, שממנו מתברכים
כל ימי החודש ובפרט ימים המיוחדים שבו - ובנדו"ד: ימי
הגאולה (ל"ב-ל"ג תמוז) שהבליאה להפצת המעלינות חוצה
ביתר שאת ובלתר עז - נמצא, שא"ל ההוראות העיקריות (בליחד
עם נתלנת-כח מיוחדת) דשבת מברכים תמוז היא - הוספה
ב"לפוצו מעלנותיך חוצה".

ב. ובפרטיות יותר:

מכיון ש"לפוצו מעלנותיך חוצה" הוא פסוק בתושב"כ,
אשר, כל תיבה ותיבה בתושב"כ היא "עולם מלא" - הר"ל מובן,
שבעבודה ד"לפוצו מעלנותיך חוצה" יש הדגשה (והוראה)
מיוחדת בכל אחת מג' תיבות אלה.

פתח דבר.....ג.

העתק ממכתב כ"ק אדמו"ר מהורל"ץ נ"ע המבשר על בואם של
כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית שתליט"א.....ה.

קטע משלחת ש"פ שלח - כ"ח סיון, מבה"ח תמוז תשמ"ו....ו.

רשלמות סיפורים אודות כ"ק אד"ש מהתקופה הראשונה לבואו
לארה"ב תש"א-תש"י.....לב.

קטע מזכרונותיו של א' מזקני החסידים מלאקאטרניעסלאוו
אודות כ"ק אד"ש בצעירותו.....כד.

קטע מהתוועדות שושן פורים ה'תשל"ז.....כז.

קטע ממכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א, ל"א ניסן ה'תשט"ו....כח.

ר"ד כ"ק אד"ש בזמנים שונים, תשל"ג-תשל"ד.....כט.

ר"ד כ"ק אד"ש בעת ביקור הרב לאלעס שליט"א, א' דחומה"פ
ה'תשמ"ז.....מא.

ועוד נקודה עיקרית: כשתורת אמת אומרת איזה ביטוי הכוונה בזה היא לתוכנו האמיתי של הביטוי בתכלית השלימות, ועד לאופן בלתי מוגבל (שהרי התורה היא בבחינת בלי גבול). ובנוגע לעניננו: ג' תיבות הנ"ל - "לפוצו", "מעינותיך" ו"חוצה" - הכוונה בכל אחד מהם היא לתוכנו האמיתי במלוא מובן המלה, ועד לאופן בלתי מוגבל (כדלקמן ס"ג).

וכן הוא בנוגע להוספה ב"לפוצו מעינותיך חוצה" ע"י הגאולה ד"ב תמוז (כנ"ל ס"א) - א' הוספה בכל פרט מג' ענינים אלו, הן ב"לפוצו", הן ב"מעינותיך" והן ב"חוצה": (ב) בכל א' מג' ענינים אלה - הוספה אמיתית באופן בלתי מוגבל (כדלקמן ס"ו).

ג. ביאור הענין ד"לפוצו מעינותיך חוצה":

לפוצו:

ההדגשה וההוראה בתיבת "לפוצו" היא - שלימוד תורת החסידות להי' באופן של הפצה - פיזור במרחב רב, ועד לתכלית המרחב, בלי כל צמצומים והגבלות, כי, כל זמן שיש איזה צמחום והגבלה בזה, אפילו הגבלה הכל קטנה, אין זה הפצה אמיתית.

ושני פרטים בזה:

א) בנוגע למקום שבו צריך להפיץ את לימוד תורת החסידות - שהלימוד יגיע ויחדור לכל חלקי המקום שבו מלמד תורה זו, היינו שלא ישאר שום חלק (אפילו חלק קטן ביותר) שלא יהי' מוחדר בזה.

ב) בנוגע לתורה שמפיץ, שלא יהי' שום ענין (אפילו ענין הכי נעלה) שיהי' נשאר אצלו ולא יתפשט לחוץ. כלומר, שלא יחשוב שמכיון שאלו שנמצאים ב"חוצה" הם בדרגא נמוכה, לכן, יש ללמוד עמהם רק ענינים אלו שלפי ערכם, אבל ענינים הנעלים" שבחסידות, הרי, מצד גודל ה"לוקר" שלהם, אין מקום ליתנם לאלו שנמצאים ב"חוצה" - כי, כאשר עושה "חשבונות" כאלו (מה להפיץ ומה לא להפיץ), הרי זה ענין של צמצום והגבלה, היפך הענין ד"לפוצו".

אמיתת הענין ד"לפוצו" הוא - כשהפצה היא באופן של פיזור במרחב רב, ועד לבזבז, בלי כל צמצומים והגבלות.

וכמבואר בהמשך ההילולא. שבכדי לנצח את המלחמה, "מבזבז (המלך) כל סגולות האוצרות דהון יקר הנאסף והנקבץ במשך כמה שנים מדור אחר דור" (הילנו, לא רק האוצרות שאצר בעצמו במשך כמה שנים אלא גם האוצרות שאצרו אבותיו), אף שהם יקרים אצלו ביותר, ועד כדי כך, אשר, לא זו בלבד שמעולם לא השתמש עם האוצרות, אפילו לדברים הכי נחוצים, אלא יתירה מזו, שהם "כמוסים וחתומים מעין כל רואה" - אעפ"כ, בשביל הנצחון, נותנים גם האוצרות היקרים ביותר, ובאופן של בזבז.

ויש להוסיף בדיוק הלשון "כמוסים וחתומים מעין כל רואה" - שגם הוא עצמו אינו רואה אותם. כי, גודל היוקר שלהם הוא עד כדי כך, שלא רק שאינו מראה אותם לאחרים אלא שגם לעצמו אינו מראה אותם, למעלה מגדר גילוי לגמרי (אפילו מבחינת "גילוי לעצמו"). ואעפ"כ, בשביל הנצחון, מבזבז גם אורות אלו.

ד. "מעינותיך":

האמור לעיל (ס"ב) שכל פרט (תיבה) ב"לפוצו מעינותיך חוצה" (מכיון שזה לשון בתורה שבכתב) הוא באופן דבלי גבול - מודגש יותר ב"מעינותיך", מכיון שגם עצם התכונה ד"מעין" מורה על ענין שלמעלה מהגבלה.

ב"מעין" - לא משנה גודל הכמות, שהרי מעין נובע טיפין טיפין, וגם בפעולת המעין - הרי מעין מטהר בכל שהוא (הצורך בשיעור מסויים הוא בכדי שגופו של הדבר המליטהר יהי' מכוסה במי המעין, אבל מצד המעין - הוא מטהר בכל שהוא).

והטעם לזה: ענין הכמות נוגע דוקא כשהדבר נמשך מחוץ למקורו, דמכיון שע"י יציאתו מהמקור נעשה בו חלישות - לכן, החשיבות שלו היא דוקא כשיש בו כמות מסוימת; משא"כ בהיותו במקורו (מעין) הוא בתכלית התוקף, תוקף בלתי מוגבל - ולכן אין נוגע בזה ענין הכמות (ענין של מדידה).

ומזה מוכן במכ"ש וק"ו בנוגע לה"חוצה" שבכוה"ז גופא - שההגבלה שבו היא עוד יותר, דמכיון שענין הכל"ג הוא דוקא מצד כח הא"ס (כנ"ל) - הר"י ענין שהוא מחוץ לקדושה, אין שייך כלל שיהי' בו ענין הכל"ג.

אבל אעפ"כ, מכיון ש"י"פוצו מעינותיך) חוצה" הוא לשון הכתוב בתורה, וכל הענינים שבתורה הם בבחינת בלי גבול - הר"י מוכן, שגם ענין "חוצה" שבכתוב הוא בלי כל הגבלות.

כלומר, ב"חוצה" יש כמה וכמה דרגות: לגבי בחינת "מעינותיך" - גם הענינים דקדושה (אפילו הדרגות הנעלות בקדושה, אבל למטה מבחינת "מעינותיך") נקראים בשם "חוצה" ויש "חוצה" כפשוטו - ענינים שהם מחוץ לגבול הקדושה. ובהם עצמם - יש ג"כ כו"כ דרגות, עד ל"חוצה" שאין חוצה ממנו.

וזוהי הכוונה בהאמור לעיל שגם ענין "חוצה" שבכתוב הוא בלי כל הגבלות - שהעבודה ד"יפוצו מעינותיך חוצה" צריכה להיות בכל הדרגות ד"חוצה" בלי כל הגבלה, גם בחוצה שאין חוצה ממנו.

ו. והנה, בכל ג' הפרטים ד"יפוצו מעינותיך חוצה", כפי שהם לאמיתתם, באופן דבלי גבול - ניתוסף ע"י הגאולה ד"י"ב-ל"ג תמוז:

מקורו ושרשו של בעל הגאולה - ב"ליובאוויטש".

ובכללות יותר - בפלך מאהליב (או וויטעפסק). ובכללות עוד יותר - במדינה ההיא, כידוע החביבות המיוחדת שרחש בעל הגאולה ליהודים שדרו במדינה ההיא.

ואעפ"כ, נסע וירד משם בגלות אחר גלות - ע"ד מארז"ל "עשר גליות גלתה שכינה" - מליובאוויטש לראסטוב וכו'. עד ליציאה ממדינה היא, ועד לירידה הכל גדולה - בבואו לחצי כדור התחתון, כאשר מצב היהדות לא הי' בשלימות כו', עד למצב דחוצה שאין חוצה ממנו, ועכ"פ (בהתאם לצורך לדבר בשבחים של ישראל) - ביחס להפצת המעינות חוצה.

ובנוגע לעניננו: ההוראה מתיבת "מעינותיך" היא [לא רק בנוגע לתורה שמפיצים, שצריך להפיץ גם הענינים הכל נעלים, עד לענינים כמו שהם בשרשם ומקורם, הוראה שנלמדת מתיבת "יפוצו" (כנ"ל ס"ג), אלא גם] בנוגע לאדם המפיץ - שהתעסקותו בעבודה ד"יפוצו מעינותיך חוצה" צריכה להיות לא רק בכחות הגלויים שלו (כפי שנמשכו כבר משרשם ומקורם), שאז התעסקותו בזה היא במדידה והגבלה, אלא גם בכחות הנעלמים שלו כפי שהם כלולים בשרשם ומקורם בעצם הנפש ("מעינותיך") שאז התעסקותו בזה היא באופן שלמעלה מכל מדידה והגבלה.

ה. "חוצה":

בהאמור לעיל שכל ג' הענינים - "יפוצו", "מעינותיך" ו"חוצה" - הם באופן דבלי גבול, יש מקום לשאלה. ובהקדמה:

הענין דבלי גבול - אפשר להיות רק מצד כח הא"ס (כמובא גם בספר מו"נ להרמב"ם), ומזה מוכן שענין הכל"ג הוא דוקא באלקות, משא"כ הנבראים הם מוגבלים.

וכמבואר בחסידות ככו"כ מקומות, שמעולם הבדיאה ולמטה ממנו - הוא גבול, ויתירה מזו: אפילו בנוגע לעולם האצילות יש שקו"ט אם הוא גבול או בלי"ג. - בנוגע לעולמות שלמעלה מאצילות, דבר פשוט הוא שהם בבחינת בלי גבול, וכלשון השגור: "עולמות הא"ס שלמעלה מאצילות", אבל בנוגע לאצילות - שקו"ט בזה.

וטעם הדבר - מכיון שאצילות הוא ממוצע בין הא"ס לנבראים, וכל ממוצע כולל ב' הענינים (שהוא ממוצע ביניהם), ולכן יש שקו"ט מהו עיקר ענינו של האצילות - הא"ס שבו, או היותו מקור לנבראים המוגבלים.

וכל זה - בנוגע לאצילות, אבל בנוגע לבי"ע - דבר פשוט הוא שהם בבחינת גבול.

ועאכ"כ עולם הזה הגשמי, שההגבלה שבו היא עוד יותר מההגבלה שבעולמות הרוחניים.

אמנם, הכוונה הפנימית דכל עניני גלות וירידה, היא - צורך עלי':

ענין הגלות אינו אלא בשביל הגילוי, עד לגילוי שבאין-ערוך, שאי-אפשר לבוא אליו לולי הקדמת הגלות.

ונמצא, שע"ל כל גלות וירידה כו' - ניתוסף יותר בגילוי והפצת המעיינות חוצה, בעילוי אחר עילוי, כבכל עניני קדושה שבהם ישנו הציווי ד"מעלין בקודש" ועאכו"כ - אצל צדיק ונשיא בישראל.

ועד לגלות וירידה הכי אחרונה, בבואו לחצי כדור התחתון - שע"ז ניתוסף בהפצת המעיינות חוצה באופן שבאין-ערוך לגמרי, הן בנוגע ל"יפוצו", באופן של הפצה ופיזור, הן בנוגע ל"מעיינותיך", בחי' העצם שלמעלה ממדידה והגבלה, והן בנוגע ל"חוצה", עד לחוצה שאין מחוץ הלימו - כפי שרואים במוחש, כאמור, "עלינו ראו", כולל - הרחבה ומנוחת הדעת שלא בערך לגבי השנים שלפנ"ז, שע"ז היתה באפשרותו להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בגילוי והפצת החסידות.

ז. ויש להוסיף בהאמור לעיל שענין הגלות ("גלתה שכינה") הוא בשביל שע"ז לתוסף יותר בענין הגילוי:

כדי לעשות מגלות גאולה, מ"גולה" "גאולה" - יש צורך להוסיף אות אל"ף, כלומר, להמשיך את האל"ף, "אלופו של עולם", באמצע ה"גולה".

אבל, כדי לעשות מגלות גילוי - אין צורך בהוספת אות אל"ף, ואפילו לא בהוספת אות יו"ד (נקודה בלבד), כי אם, לשנות את הניקוד - מ"גלתה" (עם קמ"ץ תחת הגימ"ל) ל"גלתה" (בחיריק תחת הגימ"ל).

ועד"ז בנוגע לבעל המאסר והגאולה - מ"גלה" (עם קמ"ץ כנ"ל) ל"גלה" (עם חיריק), כלומר, שגם במצב של גלות, כאשר האל"ף, אלופו של עולם, הוא עדיין בעולם ב"גולה" - נעשה ענין הגילוי, עד לגילוי הכי נעלה, "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", כאמור, שע"ז שגלה כו', עד לחצי כדור התחתון, ניתוס בגילוי החסידות, "יפוצו מעיינותיך חוצה", באופן שבאין-ערוך. ע"כ.

בס"ד. רשימת סיפורים אודות כ"ק אדמו"ר שליט"א מהתקופה הראשונה לבואו לארה"ב - תשי"א-תשי"ב.

- מרשימה א' המשתתפים בהתועדות חסידים ב-770, מוצט"ק כ"ח סיון תשמ"ו. -

א. חרות בזכרוני, וכמו חי נליצב תמיד לנגד עיני, המעמד המרגש מהרגע הראשון שבו הגיע כ"ק אדמו"ר שליט"א בכ"ח סיון תשי"א ל-770. למדתי אז בכתה הנמוכה (שלפני ה"זאל"), כתתנו היתה בהחדר שהיום משמש כמשרד ל"מרכז", המורה שלנו ה' ר' זלמן גורארל' שי'. אני זוכר, שברגע שהמכונת הגיעה, יצאו כולם לקבל את פניהם של כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנות שתליט"א, כ"ק אד"ש יצא מהמכונת, עלה במדרגות, ונכנס ל-770 בפעם הראשונה, לאיוש"ט.

(ר' לייבל פוזנר שי')

ב. מספר ימים לאחר כ"ח סיון (ולאחר שבירך הגומל), התקיימה ה"קבלת פנים" וההתועדות הראשונה של כ"ק אדמו"ר שליט"א ב-770 בה"זאל" למעלה. בהתועדות השתתפו רבים מאנ"ש והת', ובראשם רבני וזקני החסידים: המשפיע הרב שמואל לויטין, הרב ישראל דז'יקאבסאהן, הרב דובער ריבקין, הרב אלי' סימפסאן, הרב אברהם פריז, הרב שלמה אהרן קזרנובסקי, הרב דובער חסקינד ז"ל, ועוד. כל הקהל ישב מוכן וחיכה לכניסתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א. בשעה 9:00 בערב הופיע כ"ק אדמו"ר שליט"א בפתח, כולם נעמדו, כ"ק אד"ש נכנס עם הסידור בידו הק', וניגש מיד לאמצע הזאל והתלישב שם. אופן הכניסה הטילה עלינו הרגשה מיוחדת של יראת הכבוד שחשנו כלפיו מאותו הרגע. כולם ישבו ושקו. כ"ק אד"ש ביקש מהזקנים לדבר, אך הם מיאנו ורצו רק לשמוע את כ"ק אדמו"ר שליט"א.

כ"ק אדמו"ר שליט"א פתח את ההתועדות בענין "ארבעה צריכים להודות" ודרש על כל אחד מהארבעה ופירשם עפ"י נגלה, חסידות, וקבלה. לאחר כמחצית השעה הפסיק, ושוב ביקש מהמשפיעים לדבר, אך הם שוב מיאנו, כ"ק אד"ש המשיך

להתוועד במשך ששה שעות עד 3:00 לפנות בוקר. בין שיחה לשיחה ניגנו ניגונים.

במשך ההתוועדות אמר כ"ק אד"ש: "אומרים על הבחורים האמריקאים שהם בקיאים בלקוטי דבורים!" כ"ק אד"ש התחיל לבחון את הבחורים בכל מיני נושאים המובאים בלקו"ד. (היו בחורים שידעו היטב, אחרים ידעו פחות וכו'). עוד שאל כ"ק אד"ש: באם הקהל מכיר את הניגון של ר' מיכל מזלוטשוב, והוסיף: יש זה ב' נוסחאות. נוסחה א' כפי שמנגן ר' מיכאל דווארקין. ונוסחה ב' כפי שאחרים מנגנים זאת. כ"ק אד"ש ניגן את הניגון בב' הנוסחאות.

צורת ההתוועדות וסגנון הדברים היו נוראים, כל הקהל ישב ממש באימה ופחד והקשילו לכל מילה.

במשך כמה ימים לאח"ז הסתובבו כולם בהתרגשות מהרושם שהשאירה עליהם ההתוועדות, מפני שמעולם לא שמענו "אותיות" ודיבורים שכאלו.

(ר' צבי פוגלמן שי', ר' לייבל פוזנר שי')

ג. כידוע ה' מתוועד כ"ק אד"ש בכל שבת מברכים בביהמ"ד ד-770 לאחר התפלה. זכורני, את פרשת הדברים איך שזה התחיל. בביהכנ"ס ב-770 התפללו אז כעשרה או שנים עשר יהודים מתושבי המקום. חב"ד ניקים כמעט לא ה' שדרו בימים ההם בקראון-הילטס. (איזה חב"ד ניק לכל להרשות לעצמו לגור באיזור יוקרה כקראון-הילטס...). מתפללי הביהכנ"ס היו יהודים פולנים וגאליצנים. הגבאי ה' ר' מאיר רוט, יהודי גאליציאני. בכל שבת מברכים היו עורכים קידוש בביהכנ"ס, שרים ניגונים וזמירות, הגבאי ה' שר את הזמירות שלו כמנהגו. כשכ"ק אד"ש הגיע לארה"ב החלו לבקש ממנו שיתוועד בשבת מברכים אך הוא מלאן.

אך הגבאי לא וויתר. ואכן, זה ה' כמדומה (בקיץ תש"א) כאשר נסע כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ נ"ע לסאניטוריום "אורורה" במאריסטאן. נסע הגבאי ר' מאיר רוט לבקר את הרבי במאריסטאן. (עמו נסעו ר' בערל חסקינד ור' שמואל לוטיץ ז"ל). הגבאי נכנס ליחידות לכ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ נ"ע וביקש מהרבי שיבקש מכ"ק אדמו"ר שליט"א שישכחם

להתוועד בשבת מברכים. כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ ענה לו: אני נותן לך שלשה דולר עבור עריכת הקידוש בשבת מברכים, ובדרך ממילא כבר ישכחם חתני - כ"ק אדמו"ר שליט"א - להתוועד. [כאשר יצא סיפר בשמחה לר' בערל חסקינד אודות היחידות. ר' בערל רצה לקנות ממנו את הדולרים. הגבאי מלאן ואמר שחלק את הדולרים לשלשה אנשים: דולר א' לעצמו - עבור שיתן יין לכל השנה. דולר א' לר' בערל - עבור מזונות לכל השנה, ודולר א' לשלישי - עבור הצלחות וכו']. ומאז התחיל כ"ק אד"ש להתוועד בכל שבת מברכים. אופן ההתוועדות: לאחר התפלה היו מתלישבים, כל זקקה ה' עושה קידוש, (כ"ק אד"ש לא ה' עושה קידוש) כ"ק אד"ש ה' מורה לנגן איזה ניגון, ולאח"ז ה' מדבר במשך ארבעים דקות, בדרך כלל. בשנה הראשונה, ה' נהוג שלאחרי התפלה ה' ר' יוחנן גורדון לומד משניות עם הקהל, וכ"ק אד"ש ה' נוכח בעת מעשה, ולאחר מכן ה' כ"ק אד"ש מבאר את המשניות ע"פ גלה, חסידות וקבלה.

(ר' לייבל פוזנר שי', ר' צבי פוגלמן שי')

ד. כ"ק אד"ש בהתוועדותינו המיוחדות, ה' זה שנתן לנו - אנ"ש והח' - את המבט שליובאוויטש אלנה תנועה חסידית קטנה כ"א זוהי תנועה שתכבוש את כל העולם. בשנת תש"ב, התמקדה אז כל הפעילות של ליובאוויטש בה"מסיבות שבת" שהיו תחת המל"ח. היו אז "מסיבות שבת" בהרבה ריכוזים בעיר, [כ"א מהמדינות ה' צריך להגיש דו"ח להרב חודקוב, וכ"א מאתנו קיבל מהרבי שלוש דולר ו-15 סענט עבור זה] אך מלבד זאת, ליובאוויטש היתה אז, כפי שאנחנו הסתכלנו ע"ז, בסה"כ ישיבה אחת קטנה, עם קומץ חסידים.

האווירה באמריקה לא היתה ידידותית במיוחד, השמאלנים החילונים מחד והמנגדים מהמחנה הדתי מאידך, ואפילו הידידים הביטו עלינו בצורה מוזרה מאד. [אגב, פעם הציע ראש ישיבה א' לכ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ נ"ע להתישב בעלירה בניו ג'רסי, בטענה שתנועה כליובאוויטש מתאים לה להיות באיזור עיירה קטנה, ולא בעולם הגדול - בניו יארק, וד"ל]. בתקופה ההיא התוועד פעם כ"ק אד"ש וכה היו דבריו הק': "דער רבי האט אנגעהויבן מלט

"מסיבות שבת" און פון די מסיבות שבת וועט מען אינעמען די גאנצע וועלט". ביטויים כאלו, עשו רושם גדול באותו זמן על אנ"ש והת', ונטעו בנו את ההכרה שאכן ליובאוויטש תחפש בכל העולם כולו.

(ר' צבי פוגלמן שי')

ה. ה"מסיבות שבת" היו מארגנים בכל תקופה "פארליד"ס" עבור הילדים, פעם עשינו "פאראד" לפני פורים, כנאסטראנד עון. הבאנו אז מאות ילדים. כאשר כ"ק אד"ש בא לדבר לפני הילדים, עמדתי קרוב אליו, ואני זוכר שהרגשתי אז מאופן הדיבור שזה לא סתם דרשה אלא כאילו שהוא מכניס זאת להיסטוריה. הוא אמר את דבריו בצורה חזקה וברורה, וברצינות גדולה, הוא דיבר אודות אחשוורוש כו' ואודות ילדי ישראל וכו' וכולם הרגישו שזהו משהו מיוחד.

(הנ"ל)

ו. מאז שכ"ק אד"ש הגיע, הבחינו כולם שכל דבר קטן כגדול שעשה כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ נ"ע, היל' עובר ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. בא' הלילות, בשנת תשי"ג, נכנס פעם יהודי ל"זאל" ואמר שהוא מוכרח להכנס אל כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ נ"ע. היל' זה כבר מאוחר בלילה, ואמרנו לו שצריך לדבר עם הר' סימפסאן ונראה מה יאמר. היהודי הנ"ל טען שבא בשליחות אחיו מבאסטאן שיש להם בקשה מיוחדת מהרבי. בנתיים שאלנו אותו מנין שמע על הרבי, סיפר לנו היהודי: כאשר בא כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ לארה"ב, התאכסן במלון "גריסטאן", גם אני התאכסנתי אז באותו מלון, אני הילתי אז חולה "אל"קהאליק", ואחי הביאו אותי לכ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ. הרבי דיבר עמי חזק מאוד, ואח"כ לקח את ידי והחזיק בידו הק' ואמר לי "תחזק" ומאז הבראתי לגמרי, בכל לילה לפני שאני הולך לישון אני מנשק את היד שהרבי החזיק בה. בנתיים הודיע הר' סימפסאן שהוא יכול להכנס. אמר לנו היהודי בטח הרבי לא יכיר אותי שהרי עברו כבר שלוש שנים, לאחר 15 דקות חוזר היהודי, מלא שמחה, ומספר שכאשר נכנס לחדר אמר לו כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ: לפני שלוש שנים הילתי אצלי, (והראה בידו הק') כאן אתה עמדת, וכאן עמד אחיך השני וכאן

עמד אחיך השלישי. כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ דיבר עמו על הענין שבשבילנו בא, והיהודי הנ"ל הלך מלא שמחה לביתו.

לאחר 15 דקות נכנס כ"ק אד"ש ל"זאל" וקורא לי הצדה, ושואל אותי, מה ארע כאן, סיפרתי לו את כל אשר ארע עם היהודי הנ"ל. מיד קרא כ"ק אד"ש להר' סימפסאן ואמר לנו שצריך לראות שמיד מחר בבוקר יסעו להניח עמו תפילין, וכן במשך הימים שלאח"ז. הר' סימפסאן נתן לי זוג תפילין חדשות, ומיד בבוקר הלכתי להמלון שבו התאכסן היהודי הנ"ל, כשנכנסתי אליו אומר לי היהודי בהפתעה: "הרבי שלכם הוא חכם, הוא תופס אותי כשאני עוד חם..." והנחתי עמו תפילין. למחרת נסעתי שוב להניח עמו תפילין, כשנכנסתי, מספר לי היהודי שבדיוק היום נזכר שכשהי' ילד היל' אומר "מודה אני", ולכן אמר היום את המודה אני. וכך במשך שלושה ימים, אח"כ היהודי הנ"ל היל' צריך לנסוע, השארתי לו את התפילין, וסיכמת עמו שיניחם בכל יום, אח"כ ביקש ממני כ"ק אד"ש דו"ח על כל מה שארע.

(הנ"ל)

ז. בחוה"מ סוכות היל' כ"ק אד"ש עורך התוועדות מיוחדת לתלמידי הישיבות (גם לאלו שאינם מליובאוויטש). באחת ההתוועדות כמדומה בשנת תשי"ד השתתפו גם תלמידי ישיבות שהיו לומדים חלק מהיום לימודי חול בקולג', באותה התוועדות בילאר כ"ק אד"ש במשך לילה שלם את השם "מרכז לעניני חינוך" שנתן כ"ק אדמו"ר מהורלי"ץ נ"ע. וביאר בילאורים נפלאים על כל תיבה מהשם. על התיבה "מרכז" בילאר כ"ק אד"ש ענין נפלא. והקדים: שיש החושבים שמ"מתמטיקה" א"א ללמוד הוראה בעבודת ה', ועליהם לדעת שגם מזה אפשר ללמוד דרך בעבודת ה', וביאר שישנו דבר פלא, והוא כלל מפורסם בגיאומטריה, שמנקודה מרכזית אפשר למתוח רק ששה קווים שסוגרים את העיגול ולא יותר. והנה ידוע שבתורה ישנם כל החכמות וכל המדעים כולל "מתמטיקה". אלפוא מוצאים אנו כלל זה בתורה? והסביר כ"ק אד"ש שזהו ענין השבת, דהנה בכל יום אנו אומרים היום ליום ראשון בשבת, היום ליום שני בשבת. וכן הלאה, עד ליום שלישי בשבת, ונמצא שבשבת ישנם ששה ימים והנקודה המרכזית והאמצעית הוא ליום השבת.

(ר' צבי פולגמן שי', ר' לייבל פוזנר שי')

ח. באחת ההתוועדות דשבת מברכים, השתתף גם מר שמואל רשבסקי ממתפללי הביהכנ"ס. הנ"ל ה' י"שח טשפיוואן" (שחקן שן מפורסם) ואמר כ"ק אד"ש שמכל דבר אפשר ללמוד הוראה בעבודת ה', וסיפר: שפעם יצא כ"ק אדמו"ר נ"ע מחדרו, ופגש בכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ נ"ע ור' מאניע מאנעזסאן שישבו ושיחקו שחמט, כ"ק אדמו"ר נ"ע נעמד ע"י ואמר "קיבצען (לתת עצות) טאר מען דאך ניט" ועמד ע"י במשך כל המשחק ושתק. כשסיימו לשחק אמר כ"ק אדמו"ר נ"ע: יענע און יענע גאנג ("מהלך") איז א דרך בעבודת ה'.

והתחיל כ"ק אד"ש להסביר את ההוראה בעבודת ה' שאפשר ללמוד ממשחק השחמט. וביאר, שבשחמט ישנם כמה סוגים: ישנם ה"אפציערן" (המפקדים) וישנם החיילים הפשוטים. המפקדים יכולים לקפוץ ולדלג אבל החייל הפשוט יכול ללכת רק משבצת אחת קדימה ("פאר אויס") ולא יותר, אבל כאשר מגיע החייל לצד השני הוא יכול להתעלות לכל דרגא, אפי' לדרגת מלכה, מלבד דרגת מלך כי מלך ישנו רק אחד.

וככל הדברים האלו בעבודת ה': ישנם נשמות ישראל וישנם מלאכים. המלאכים הם בדוגמת המפקדים, הם מדלגים ממקום א' לשני, אבל תמיד נשארים באותה מדריגה ובאותה צורה, משא"כ נשמות ישראל שהם בבחינת "מהלכים", הם אכן יכולים ללכת רק צעד אחר צעד, אבל כשמלאים הם את שליחותם בעוה"ז, יכולים להגיע למדריגה הכי גבוהה, אפי' לדרגת המלכה, אבל מלך ישנו רק אחד - והוא מלך מלכי המלכים הקב"ה.

(ר' לייבל פוזנר שי')

ט. באחת השנים בהתוועדות ש"פ נצבים (מבה"ח תשרי) השתתף החסיד ר' נחום בער דענבערג נ"ע, שה' בא בכל שנה לחודש תשרי לכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ. ר' נחום בער ה' לו מפעל ליצור מכנסים. בעת ההתוועדות בילאר כ"ק אד"ש את ההוראה שאפשר ללמוד בעבודת ה' מהתהליך של

ניקול בגדים. כ"ק אד"ש תילאר איך מנקים בגדים, מאחר ור' נחום בער ידע בדיוק את כל התהליך של ניקול בגדים ה' כ"ק אד"ש בכל שלב לאחר שאמר את אופן הניקול מפסיק ושואל אותו "נחום בער ריכטיג אזויג?" והוא ה' תמיד מאשר את הדברים. ואח"כ ביאר כ"ק אד"ש את הדרך בעבודת ה' שיש ללמוד מהתהליך של "ניקול לבש".

(הנ"ל)

י. הרבה פעמים ה' כ"ק אד"ש בא וחוזר לנו דברים ששמע מכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ נ"ע. פ"א בילמי הסליחות, (תש"ב או תש"ג), ירד כ"ק אד"ש מלמעלה ואמר: זה עתה ה' ביחידות אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר ושמע בילאר על הנאמר בהפיוט דסליחות ל"דלים וריקים" (אולי צ"ל: דיוהכ"פ. ואולי הכוונה ל"דלים וריקים" שבסליחות דערב ר"ה - המו"ל). דלים - אז ס' הערט זיך ניט אן די הארת הנשמה. "ריקים" - אז ס' הערט זיך ניט אן דער עצם הנשמה. ואמר שז"ע שמע זאת ולכן חוזר ע"ז בפנינו.

(ר' צבי פולגמן שי')

יא. פ"א בהושענא רבה עליתי למע' ובדיוק אז ירד כ"ק אד"ש וכשנפגשנו אמר לי כ"ק אד"ש: ז"ע שמע מכ"ק מו"ח אדמו"ר אודות הושענא רבה שהוא "גמר טוב" - טוב לשמים וטוב לבריות.

(הנ"ל)

יב. במשך כל השנים הנה כל השאלות הבעיות וכו' שהיו מתעוררים היינו שואלים ומבררים אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א. לאחר חתונתי נסעתי פעם לקעמפ "בית יעקב". ה' שם מקובל א' שהי' מביט על הידים ואומר לכאוי"א דברים שארעו אתו בעבר וכו'. ואכן הרבה דברים התאילו למציאות. הדבר עשה עלינו רושם מסוילים, וכאשר חזרתי לנ.י. הרגשתי צורך לדבר ע"ז עם כ"ק אד"ש. ואכן נכנסתי אל כ"ק אד"ש וספרתי לו על המקובל הנ"ל וכו' ואמר לי כ"ק אד"ש: "תמיהה גדולה לי עליך. היתכן, שאברך חסידי

נפגש עם מקובל, ולא שואל אותו אם הוא יודע מה זה "עתיק ואריך" ומה זה חסידות וכו'!!! וסיפר לי, שכ"ק מו"ח אדמו"ר התעסק עם אנשים כאלו, ועם קבלה מעשית וכו'. וביקש ממני מאד שאברר עבורו את הכתובת של המקובל הנ"ל.

(הנ"ל)

יג. בכל הענינים שבין אנ"ש וכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ הי' כ"ק אד"ש הממוצע בזה, ובדרך כלל באופן סודי. בשנת תש"ה כאשר מלאו לכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ נ"ע יובל שנים להכנסו בעסקנות הכלל. קרא לי כ"ק אד"ש ואמר לי שיש לעורר את אנ"ש לשלוח הרבה מברקי ברכה לכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ המברכים אותו לרגל הכנסו לשנת היובל, בשביל לגרום נחת רוח. וכ"ק אד"ש ביקש ממני שאף א' לא ידע שזה בא ממנו.

(הנ"ל)

יד. בערב שבועות תש"ו הגענו הרבה מחנכים מערי השדה לנ.י. ישבתי אז בה"זאל" למעלה, ולפתע נכנס כ"ק אד"ש קורא לי הצדה ואומר: מאחר והגיעו כ"כ הרבה מחנכים, מן הראוי הי' שיתארגנו ביחד ויבקשו מכ"ק מו"ח אדמו"ר שיברך אותם וידבר בפניהם. (וביקש ממני שוב שאף א' לא ידע שזה בא ממנו). מיד ארגנתי את המחנכים, הי' שם גם ר' יצחק גרונר שי' ועוד, וכתבנו פתק שבו ביקשנו מהרבי שיתן לנו ברכה וידבר בפנינו. נתתי את הפתק לכ"ק אד"ש והוא עלה למע', ולא עבר כמחצית השעה, ומיד הודיעו שכ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ יאמר שחה בפני המחנכים. הרבי דיבר אז אודות אברהם אבינו שהי' המחנך הראשון וכו' (כמדומה שזה נדפס).

(הנ"ל)

טו. כ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ נ"ע התאונן פעם בפני כ"ק אד"ש (כמדומה שזה הי' בחג השבועות) שמאד מקשים עליו בזה שאנשים רבים נכנסים וכו'. זענה כ"ק אד"ש: בני חסידים זאגט מען דאך אז "אויף א רבי'ן האט מען ניט

קלין רחמנות". וחילך כ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ ואמר: "יע, זיי זיינען אבער מהדר אין דעם".

(ר' לייבל פוזנר שי')

טז. בער"ה תש"ב עמדנו כמה מהת' בה"זאל" למעלה, ולפתע קרא לי כ"ק אד"ש ומסר לי מכתב, וכמו"כ נתן לעוד כמה. כשפתחנו את המכתב הי' כתוב בו שנתקבלנו לחברים ב"מחנה ישראל" [כידוע שמהתנאים במחנה ישראל הי' שיש לעשות מספר פעולות טובות בכל חודש ולכתוב ע"ז דו"ח. אני עשיתי כן במשך זמן, אך לא ידעתי עד אז אם התקבלתי. אגב תנאי נוסף הי' שצ"ל בסוד גמור. ואפילו חבר א' אסור לו לדעת מהחבר השני. היו יהודים שאף א' לא ידע שהם חברים במחנה ישראל. זכורני שהיו צריכים פעם זוג תפילין ושלחני כ"ק אד"ש ליהודי מסויים שעבד במפעל במנהטן, כשנכנסתי לשם פגשתי ביהודי בלי זקן, וכשמע ששלחו אותי מ"מחנה ישראל" מיד פתח את המגירה והוציא זוג תפילין ונתן לי!]

(ר' צבי פוגלמן שי')

יז. פעם מצאתי בבאפלו ספר "משכנות לאביר יעקב" על שמירת בילת המקדש, ובסוף הספר כותב המחבר סיפור שלם של חלומות על כ"ק אדמו"ר הצ"צ והקאצקער. מאחר ורציתי לדעת אם זה נכון וכו' שלחתי את זה לכ"ק אד"ש. כ"ק אד"ש עיין בזה וכשסילם אמר לי: כ"ק אדמו"ר מהר"ש אמר על המחבר שהוא "א חסידישער בעל דמיון".

(הנ"ל)

יח. בהיותי בבאפלו קבלתי פעם באמצע הלילה טלפון מהר' חודקוב שמאחר והגיעו כ-1000 פליטים ל"אסווגו" שאסע לשם לבדוק את מצבם. כאשר הגעתי לשם פגשתי את המנהל שלהם שהי' יהודי חשוב ומקורב לחב"ד. הוא הי' תלמיד של חסיד חב"ד-קאפוסט. כאשר הבאתי לו תניא שמח מאד וכו'. מאז הוא התקשר עם המל"ח והתחיל לעסוק בפעולות בהפצת היהדות. [אגב: פעם ביחידות אצל כ"ק אדמו"ר מהוריל"ץ שאל אותי הרבי אודותיו: "ער איז טאקע אן אונזערער?"]

ואמר: "זעסט מ'דארף זיך ניט דינגען, האסט ניט געוואלט זיין א"רב" ביזטו געווארן א "רבני"..."

(הנ"ל)

כא. בשנת תשי"ח (או תשי"ט) קרא לי הר' חודוקוב ומסר לי שכ"ק אדמו"ר מהורילי"ץ רוצה לשלוח אותי בשליחות המל"ח, בעלירות שונים בפענסילוויניא ובניו-ג'רסי להפיץ את החוברות ש"ל ע"י המל"ח. לפני נסיעתי נכנסתי ליחידות לכ"ק אדמו"ר מהורילי"ץ ואמר לי: "בני יענעם דארף מען זען די מעלות, און ניט פארזען די חסרונות. בני חסידים זאגט מען: אין תורה זיינען פאראן אטוון רברבין און אטוון זעירין, גרויסע אותיות און קליינע אותיות, יענעמ'ס מעלות דארף מען זען באתוון רברבין, און די חסרונות דארף מען זען באתוון זעירין". כשליצאתי מהיחידות ראית את כ"ק אד"ש וחדרתי לפניו את מה ששמעתי, ואמר לי כ"ק אד"ש: "האסט דאך געהערט, דארפסט ניט נתפעל ווערן פאר די אטוון רברבין, פאר די גרויסע אותיות (מ'דארף טראכטן גרויס)".

(הנ"ל)

כב. בחגה"ש תשי"ט ביקר הרב הראשי הר' הרצוג באמריקה והתאכסן כאן ב"קראון-הילטס". הקביעות דחגה"ש הי' שיום ב' דחגה"ש חל בשבת. הרב הרצוג הי' גר ברחוב סט. מרקס (ע"י ניו יארק עוון.) והי' מתפלל בה"ישיבה אוף קראון הילטס". מאחר והי' זקן וקשה לו ללכת ביקש שישדרו לו מנין בשבת למנחה, בהישיבה ברחוב בעדפארד ודין, וזה בדיוק הי' באותו הזמן שכ"ק אדמו"ר מהורילי"ץ הי' עורך את הסעודה וההתוועדות דחגה"ש, וכמובן שאף א' לא רצה ללכת לשם. ויצאה אז פקודה מכ"ק אד"ש שאף בחור לא יורשה להכנס להתוועדות עד שלא יגמרו שם להתפלל מנחה. מכיון שכן הלכנו כולם לשם. ישבנו בבליהמ"ד, אני חזרתי את המאמר ד"ה אנכי ה' אלוקיך ש"ל אז, כשהרב הרצוג נכנס הפסקתי, והתפללנו מנחה. לאחר מנחה עלה הר' הרצוג על הבימה ונתן דרשה, לאחר שסיים ליוונו אותו לביתו, כשהגענו ל-770 ניגש כ"ק אד"ש בעצמו לפתוח את הדלת כדי שהבחורים יוכלו להכנס. לאחר ההתוועדות דכ"ק אדמו"ר

היהודי הנ"ל הי' ראוי להיות רב או עסקן, אך הוא מלאן בזה והתעסק בבזזנעס ורצה לעסוק בעניני הכלל בתור "ביזנעס-מאן". פעם שאלני כ"ק אד"ש אודותיו, ואמרתי לכ"ק אד"ש שהנ"ל אמר לי שרוצה להתעסק בעניני הכלל בתור "ביזנעס-מאן" ואדרבא באופן זה יצליח יותר, וענה לי כ"ק אד"ש: "עס האבן שוין אנדערע פרובירט אזול, און ס'איז ניט געגאנגען". (זה הי' לאחר שכבר עזב כ"ק אד"ש את עבודתו בה"ברוקלין נייבי יארד").

(הנ"ל)

יט. הדבר הראשון ש"ל ע"י המל"ח הי' "סדר תפלות וברכות עם תרגום אנגלי". כאשר הביא המדפיס את החוברות הלכו כמה מהת' להעלות את הארגזים ל-770. באמצע החל לרדת גשם. ולאחד מאתנו הת' יצחק פלאהר לא הי' מעיל גשם והוריד כ"ק אד"ש את מעילו (מעיל לבן) ונתן לו. כשסלימו, החזיר הבחור הנ"ל את המעיל לכ"ק אד"ש, ואמר לו כ"ק אד"ש: "אבער פונדעסטוועגן א מקיף דארף מען האבן אן אילגענע".

(ר' לייבל פוזנר שי')

כ. פעם קראו לי במל"ח ואמרו לי שהיות ור' אליעזר פנחס ווילעיהר ע"ה (שהי' מהעסקנים הגדולים דאז) שוהה כעת משך זמן בפילדלפי' ועוסק שם בהפצת היהדות, צריכים בחור שיסע לארגן את ה"מסיבות שבת" שם. כמובן שהסכמת, ומכיון שכן הי' צריך להכניס מודעה בעתון "מארגען זשורנאלי" ש"ל בפילדלפי'. ורצו לכתוב במודעה שרב צעיר מנ.י. יבוא לנהל את ה"מסיבות שבת". ואמרתי: מה פתאום רב? אני לא רב אני רק תלמיד ישיבה! ואמר כ"ק אד"ש: נו, אם זה לא בפועל הרי"ז בכח, ואם זה לא בכח - טויג טאקע ניט. לפני שנסעתי נכנסתי לקבל ברכת הפרידה והוצאות הדרך ואמר לי כ"ק אד"ש שבחוזרי אביא עמי העתק מהמודעה בעתון. הגעתי לפילדלפי' בערב שבת וכשהסתכלתי בעתון נהי' לי חושך בעיניי. במודעה הי' כתוב ש"רבי צעיר בא מניו-יארק לערוך את המסיבות שבת"... ה"מסיבות שבת" הצליחו במאוד. כשחזרתי נכנסתי לכ"ק אד"ש ומסרתי דו"ח בצירוף המודעה, כשראה כ"ק אד"ש את המודעה חייך מאד

מהורילי"ץ נלגש אלינו כ"ק אד"ש והתעניין על כל מה שארע. כשסיפרתי לו שחזרתי מאמר וכשנכנס הר' הרצוג הפסקתי, אמר לי כ"ק אד"ש: לא הילת צריך להפסיק. אח"כ ביקש כ"ק אד"ש לשמוע את כל הדרשה שאמר הר' הרצוג מהחל ועד כלה.

(הנ"ל)

כג. בשמח"ת תש"ט אמר כ"ק אדמו"ר מהורילי"ץ בהתוועדות להר' ש.א. קרזנבוסקי: "אז מ'וועט נעמען משקה וועט מען פארשפארן נעמען רפואות א גאנץ יאר". ולקחו אז המסובים הרבה משקה. כ"ק אד"ש לקח גביעים מלאים משקה. בסוף ההתוועדות מילא כ"ק אד"ש את גביעו במשקה, והניח כ"ק אדמו"ר מהורילי"ץ את ידו על ידו של כ"ק אד"ש (שישב לשמאלו), והתחיל כ"ק אד"ש להתכופף אל הכוס לשתות, והתחיל כ"ק אדמו"ר מהורילי"ץ לחייך במאד, וניגש ר' בערל חסקינד ושתה את הכוס.

(הנ"ל)

כד. בשנת תש"ח קיבל כ"ק אדמו"ר מהורילי"ץ אזרחות ארה"ב. ועשו מזה שטורעם גדול, הביאו את השופט ל-770, ועשו תמונות וכו'. ואמר אז כ"ק אד"ש: הטעם שכ"ק מו"ח אדמו"ר בחר דוקא עכשיו להיות אזרח ארה"ב, זהו בשביל "להוציא מלבן (של הציונים). מאחר עכשיו הוקמה המדינה, האט ער זיך איינגעקערט ספעציעל ער זאל ווערן יעצט א אזרח. ואמר עוד: בהקונגרס חוקקו חוק מיוחד עבור שכ"ק מו"ח אדמו"ר יוכל לקבל את האזרחות בביתו, והסביר, שכאשר נשלא הדור רוצה לעשות איזה דבר, נעשים חוקים חדשים עבור זה.

(הר' צבי פוגלמן שי')

בס"ד. קטע מזכרונותיו של א' מזקני החסידים
מיאקאטרינעסלאוו אודות כ"ק אדמו"ר שליט"א בצעירותו.

"...שלשה בנים היו לו לר' לוי'ק... ר' לוי'ק מאוד התמסר לחינוכם, אך למעשה לא הי' לו לר' לוי'ק עמל כ"כ בגידולם... בתחילה למדו בניו של ר' לוי'ק באחד מה"חדרים" העירוניים של העיירה יחד עם עוד כמה ילדים אחרים, ביניהם גם אני (נוסף הי' ר'... שנמצא כעת באנגלי').

ה"חדר" הי' לא קטן ולא גדול ומלמד א' לימד בו. קבוצת הילדים חולקה לשנים, בכיתה הגבוהה למד ס"ה תלמיד אחד, הלא הוא בנו בכורו של ר' לוי'ק (כ"ק אדמו"ר שליט"א), שהפרש של שלש שנים הפריד בינו לבין אחיו השני לו, ובכיתה הנמוכה למדו שני בניו האחרים של ר' לוי'ק יחד עם עוד כמה ילדים יחידים מהעיר. וכאמור שאני הייתי אחד מהם.

וכך הי' סדר הוראתו של המלמד: תחלה לימד שיעור ל"רבי שליט"א באחת מפלנות ה"חדר", ובאותה שעה היתה הכתה הנמוכה חוזרת בעצמה על הגמרא, אח"כ הי' מתפנה המלמד ומלמד שיעור לכיתה הנמוכה, ו"הרבי" הי' אז חוזר בפלנה נפרדת על שיעוריו. מה שלמד אתו לא זכור לי.

ברם מה שזכור לי הוא: שבטבע ההתמדה בחסד עליון ניחוונו שלשת בניו של ר' לוי'ק מקטנותם, ולא סתם התמדה אלא התמדה יוצאת מהרגיל ועד כדי כך הגיעה ההתמדה של השלשה, שאמם היתה צריכה לנתקם מדפי הגמ' כדי להאכילם, ולולא היא לא הי' להם מושג בתנאי אכו"ש ושלנה אנושיים, שוקדים היו ומרוזתקים אל לימודיהם.

בעלי זכרון נפלא היו, ודי הי' להם לראות משהו פעם אחת וכבר הי' הדבר כאלו נצב נגד עיניהם לעולם, לא הי' שיך אצלם שכחה כלל וכלל. בעלי כשרונות יוצאים מן הכלל היו.

...טבעם של האחים חלוק הי': ה"רבי" מטבעו הי' רציני, ורצינות חמידית היתה נסוכה על פניו, ואילו אחיו הבא אחריו - לייבל שמו - הי' שובב - א שטיפער

- והי' מרבה בדברלים עם הנפגשים עמו, ובבדיחות וחדידות, משא"כ ה"רבלי" הי' רציני ושותק יותר.

...הלימוד בצוותא אתו ביחד בה"חדר" העירוני נמשך כשנה. וכשמלאו ל"רבלי" ט' שנים, אמר המלמד העירוני לאביו של הרבלי, כי כבר אינו יכול ללמד אותו כיון שהוא כבר גדול בכשרונות לגביו, וילך ר' לוי'ק ויקח מלמד ת"ח גדול מעיר אחרת, וישלמהו מלמד על בניו לבד, ומקום הלימוד הי' בביתו של הרב ר' לוי'ק.

ביתו של הרה"ח ר' לוי'ק הי' מרווח בגשמיות והנהגתו של ר' לוי'ק בעבודת ה' היתה בהרחבה, כבר אז בלמים התם הי' לו לר' לוי'ק טלפון - שהי' עולה אז הרבה כסף - ובית מפואר; משכורת גבוהה הי' לוקח מאנשי העיר והי' מנצל כ"ז למקום הראוי ולענינים הראויים ולא בשבילו ח"ו. ביתו הי' פתוח לרווחה וכל הרוצה להכנס הי' נכנס והי' מקבלו בסבר פנים יפות, והנכנס הי' מקבל שרות טוב הן בעניני דירה והן בעניני מזון.

בזמן המלחמה התאכסנו אצלו כמובן הרבה פליטים, ביניהם הי' רב א' מפורסם בין רבני פולין הגדולים, ובהתאכסנו אצל ר' לוי'ק הנה בחן את בניו אחד אחד לבדו. ויהי אחרי בחנו את ה"רבלי" בצאתו מחדר הבחינה, אמר בלשון אידיש פולנית ובקול רם של הפתעה: "א בחור"ל פון פערצין יאהר, ווי מ'כאפט אים אן אין ש"ס, זאגט ער ווייטער אויף אויסווייניג דעם לשון פון גמרא מיט רש"י, ווארט בא ווארט". (לשלימות הענין ראה לקמן בסוף הרשימה).

ונוהג הי' ר' לוי'ק לערוך התוועדות גדולה בל"ט כסלו, והי' מאריך בהתוועדות משך כל הלילה, קהל גדול בא לשומעו והוא הי' מדבר שעות ארוכות בלי הפסק, ענינים עמוקים מעורב קבלה נגלה וחסידות, והי' לוקח הרבה משקה ומדבר ענינים עמוקים מאד ובאריכות גדולה. לדוגמא: הי' מסביר בארוכה עפ"י קבלה מדוע אדה"ז השתחרר ממאסרו ביום ג' ל"ט כסלו דוקא ולא ביום אחר, והי' מסביר באריכות מופלגה שעפ"י חשבון זה וחשבון זה שבתורת הקבלה, הנה מוכרח הי' להשתחרר ביום זה דוקא ולא ביום אחר.

ובניו היו עומדים כל זמן שאביהם דיבר, וככלותו לדבר נכנסו בחזרה לחדר סמוך ותופסים ספרי לימודיהם ולומדים כל זמן ההפסקה שבין דבור לדבור, ההפסקה היתה שהיו שרים שירים חסידיים, כרגיל בהתוועדות חסידות.

גם ילדי יאקאטרינעסלאוו היו עורכים סעודה בל"ט כסלו, אלא שזה הי' בלילה אחרת כדי שלא יהי' באותו לילה שהרב מתוועד. וכמה ימים קודם לחג ל"ט כסלו, היו אוספים כספים עבור הפארבריינגען שלהם, ומנהל החשבון של הכספים הי' ה"רבלי"; הוא הי' המנהיג של כל הילדים כיון שהי' הבכור, היו מבשלים קאשע ועורכים סעודה ויהי לחג גדול. זה הי' היום היחיד בשנה שבו יצא ה"רבלי" מהרגלו והי' מתעסק בענינים אחרים, הילינו: אחרים מלימוד התורה, כי במשך כל השנה הי' עוסק בהתמדה ושקידה בלימוד התורה.

בקיצור, שלשת בניו של ר' לוי'ק היו מפורסמים בכל הגליל, וכל הגליל רעש בהם.

מדרכי בני אדם וטבעם, שכאשר הופך אדם ל"גדול" הנה אלו שהכירוהו מקטנותו לא מהדרים ולא מרגישים בכבודו כ"כ, כאלו שלא הכירוהו מקטנותו, משא"כ בנוגע ל"כ"ק אד"ש, הנה אדרבה: מי שהכירו מקטנותו, הרבה אצלו ההדרת כבוד ממנו, כי מקטנותו כבר הי' "רבלי", תמיד הי' רציני ומתמיד, ממש לא פסיק פומי' מגירסא, ואף פעם לא הי' ילד.

...משך כל החורף הי' כ"ק אדמו"ר (הריז"ץ) בחרקוב ובתחלת קיץ תרפ"ד עבר לליענינגראד, ולכן לקראת ר"ה תרפ"ה נסעתי על חודש תשרי לרבי (הריז"ץ לליענינגראד). ויהי בבואי לשם ואתהלך ברחובות של עיר, וארא את לייבל הולך לעומתי... בעת ההיא פגשתי גם את אחיו הבכור של לייבל ה"ה ה"רבלי", בליענינגראד, הוא כבר אז שכר לו חדר לא הרחק מהרבי (הריז"ץ)...

בעת ההיא - תרפ"ה - התוועדנו שלשתנו (אני ושני בניו של ר' לוי'ק) בחדרו של ה"רבלי", ולייבל לקח אז הרבה משקה ולתוועד מאד געשמאק... וידבר... דברי ביטול ומלירות וכו', ה"רבלי" ישב בצד ושתק ולא דיבר מאומה".

בס"ד. קטע מהתוועדות שושן פורים ה'תשל"ז.

בלי אחריות כלל וכלל.

- בהמשך ולשלימות המסופר לעיל בהיומן -

"...בתחילת מלחמת העולם הראשונה (בין גרמני' לרוסלי') שהיתה עוד בתקופת הגזירות של הצאר ודודו ניקולאי ניקאלאיעוויטש - העלילו על היהודים שהם מצדדים לטובת גרמני' וכתוצאה מזה גורשו היהודים מווארשא.

רבנים מפליטי ווארשא באו אז ליקטרינוסלב (-מקום מגורי משפחנו), ואחד מהם התגורר באותו בית שמשפחתנו התגוררה.

באותו זמן הילתי צעיר לימים, והתעסקתי בלימודים בחדר... זכ"ז לא עניין אותי.

כאשר בא לום השבת, ראיתי שאבלי מכבד את אותו יהודי, והושיבו בראש השולחן. ואע"פ שנכחו שם הרבה מזקני החסידים, מ"מ כבדו במיוחד ושוחחו במלילי דאורייתא ועוד ענינים.

אותו יהודי דיבר באידיש "משונה" שלא הבנתי אותו - במקום קמ"ץ הוא אמר פת"ח, ופת"ח במקום קמ"ץ - (בהתאם להבדלי ביטוי האידיש כפי שמדוברת בפולין, לעומת האידיש האוקראינית ודרום רוסיה), ולמען האמת - לא עניין אותי במיוחד על מה שוחחו ביניהם.

אבל בראותי שאבלי מכבדו במיוחד, ומושלו בראש השולחן. רציתי לדעת מיהו אותו יהודי, את אבלי פלחתי אז לשאול אודותיו, והלכתי לברר אצל אמי מיהו אותו יהודי שהאבא מכבדו כ"כ?

ואז סיפרה לי אימי שהוא גיסו של האדמו"ר מגור ושמור' מנחם מעב"ל קאמלנער ובא מפולין להתלישב פה, ולכבוד שבת הוא מתארח אצלנו...".

קטע ממכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א.

"אפשר ש... הבאה להלן צריכה היתה לבוא בראש המכתב, והיא בקשת סליחה על שפתחתי מכתבי בלי להקדים תוארים וכו'. וגם בזה סמכתי על מה שתיארו לפני ממדותיו ותכונות נפשו אשר יבין לדעי.

מיום הלכתי ל"חדר" ועוד קודם לזה התחיל להתרקם בדמיוני ציור גאולה העתידה - גאולת עם ישראל מגלותו האחרון, גאולה כזו ובאופן כזה שעל ידה יהיו מובנים לסורי הגלות הגזירות והשמדות. וכחלק מעתיד מזהיר זה וכחלק מגאולה זו יהי' "נשיא זה מלך, לא נשיא שבט -אלא שאין על גביו אלא ה' אלקינו" (הוריות יא. סוף ע"ב), והכל יהי' באופן אשר בלבב שלם ובהבנה מלאה, - "לאמר ביום ההוא אודך ה' כל אנפת בל" ולכן כל כך קשה לי להשתמש בתואר זה בקשר עם עם בני ישראל בעת אשר יעקב קטן הוא ובני ישראל "דווים דחופים סחופים ומטורפין ויסורין באין עליהם".

יכולני להשתמש במלה זו מן השפה ולחופץ, אבל כיון ששמעתי אשר כ' "אמתו הוא - לא רציתי לכזב" בנפשי, ואתו הסליחה.

(י"א ניסן ה'תשט"ו)

בס"ד. ר"ד * כ"ק אדמו"ר שליט"א בזמנים שונים,
תש"ג-תשל"ד.

- מרשימה פרטית בלי אחריות כלל וכלל -

א. ר"ד כ"ק אד"ש בעת ה"אפשרנלש" של הילד... כ"ג שבט
ה'תשל"ג:

א) ההפרש בין ג' וד' שנים, שעד ג' מלמדים ברכות,
ומג' להראות האותיות, והלינו מעשה בפועל, אף עשיתו
הפסיק (?).

ב) וזהו"ע (י"ל) ג"כ שמג' שנים ההתחלה בענינים של
מעשה, הפסק שערות (פיאות ולישן במקף), וצפרנים
(נט"ל), אף הפסיק הענין.

ג) ג' שנים ערלים וברבליעי קדוש.

ד) השלי"ת יעזור שלא יהי' א מאדערנע הויז, ויהי'
הכל בענין השערות כדבעל. (ואמר ל' אתם מבינים מה
הכוונה).

ב. התוועות חגה"ש תשל"ג: כ"ק אד"ש אמר לא', דמכיון
שהוא בעל נגלה יתנו לו כוסות מלאים מים ולא לין, שהרי
לין מרמז על פנימיות התורה ומים על נגלה דתורה.

ג. סיון תשל"ג: בעת היחידות ביקש א' מכ"ק אד"ש
שיוציא לאור את המאמרים שלו, ואמר כ"ק אד"ש: הלא יש
הרבה. הנ"ל: גם בימי כ"ק אדמו"ר (מהוריל"ץ) נ"ע לא הי'
מניעה בחסידות וכו' - וצריכים מאמרים פון דעם רבי'ן.
כ"ק אד"ש: אין פנאי ע"ז. הנ"ל: הלא על מכתבים עונה כ"ק
אד"ש ויהי' זה נחשב כמו מכתב. כ"ק אד"ש: אויב מ' וועט
דאס מאנען כמו מכתב, יתן זה ג"כ. וכשסלים אמר, שעם
הזמן זה יהי' ג"כ.

ד. התוועדות ש"פ שלח, מבה"ח תמוז תשל"ג: הי'

(* מרשימות הרה"ת ר' משה לברטוב. שי',
תודתנו נתונה לו בזה, וזכות הרבים תלוי בו.)

"אופרופעניש" וצוה כ"ק אד"ש להמחותן לומר לחיים עבור
הכלה, ורצה החתן לומר לחיים עבורה, ואמר כ"ק אד"ש:
החתן יאמר לחיים עבורה לאחרי החתונה.

ה. ר"ד לעסקנים ד"בית רבקה", כ"ג תמוז תשל"ג:

א) צריכים לחיות מיט דער צליט עם פרשת השבוע שהיא
פ' מטות. והנה בנדדים של איש מקצרת הפרשה, אבל בשל אשה
התורה מאריכה בפרטי דינים. והבלאור: אצל אנשים יש
תרי"ג מצות לעולם, משא"כ בנשים מתחלפין (?) הלכות',
(אינו ברור).

ב) עכשיו בזה"ז, הן במדינה זו והן מעבר לים
ובאירופא וכו', צריכים להניח השתדלות לתירה על חינוך
הבנות, כי בהרבה ענינים יכולים הם לפעול עוד יותר
מהאנשים.

ו. מנ"א תשל"ג: מענה כ"ק אד"ש על שאלה במאמר ד"ה
למען דעת, י"ב תמוז תש"ז:

שאלה: בענין הו"א באו"כ שהאור צריך להכלי שבלא
זה א"א להתקבל, והכלי צריך להאור שכוונתם [הוספת כ"ק
אד"ש: שכוונת בריאתם] (של הכלים) שבביל לגלות - ולכאו'
הלינו, שכל ענין הכלי שהאור יוכל להתגלות וכנ"ל בענין
האור - ומסיק שבשביל זה צריך להאור שישפיע ע"י. ולכאו'
מספיק במה שאומר "שכוונתם לגלות" ובמילא חד, וממה
שמוסיף "צריך להאור" משמע שיש ענין נוסף בכלי בפ"ע,
א"כ מהו הפי' "שכוונתם לגלות", מנין אנו יודעים זאת?

מענה כ"ק אד"ש:

ב' ענינים באור - שמתדמה ומתקרב בהם להכלי: א)
ענין ותכונה בעצמו שדומה בה להכלי.

ב' ענינים בכלי - שמתדמה ומתקרב בהם להאור: א)
ענין ותכונה בעצמו שדומה בה להאור.

והלינו זה שהאור - כאלו נאמר - שנושא בעצמו
מח' ע"ד מקבל האור, הלינו מח' מצומצמת כיון

שהיא ע"ד דבר מצומצם ומוגבל.

שהכלי - כאלו נאמר - שנושא בעצמו מח' ע"ד גילוי, הילנו מח' דגילוי.

(ב) שהאור כביכול חסר, וא"א לו להשלים תפקידו כ"א ע"י הכלי המשלים את האור.

שהכלי כביכול חסר וא"א לו להשלים תפקידו כ"א ע"י האור המשלים את הכלי.

ז. התוועדות ש"פ עקב, כ' מנ"א תש"ג: הר' ש.ל. סיפר איזה ענין מאביו של כ"ק אד"ש, ואח"כ הורה כ"ק אד"ש להרב א.י. דיסקין שיספר סיפורים מהמס"נ של אביו (של כ"ק אד"ש). בעת שסיפר הנ"ל בכה כ"ק אד"ש מאוד.

לא' שרצה לשתות ל"ש אמר כ"ק אד"ש: משקה עושים ממזונות, ולכן שלאכל מזונות. דיבר אודות הישיבה, ושאל אם הר"ש נמצא, ואמר: מ'דארף טאקע אינטרעסירען זיך וועגן יעדער בחור, מה לומד בחסידות, וכן מה עושה בזמנים הפנויים שלו, בהארבעים וחמש דקות הפנויים.

דיבר אודות ד.ר. שהכל העמיסו עליו והוא עניו וסובל הכל כי מצד עניויות אין גבול.

ח. ר"ד להנהלה הרוחנית, חודש אלול תש"ג:

(א) היות וכעת חודש אלול, וצריך להיות ניכר, ויספרו להת' אך ה' בלובאוויטש.

(ב) הצעתי שלאחרי תפלת מעריב (בשעה 10:30) ישבו התלמידים ללמוד לרבע שעה מאמרים מעניני דיומא, כמו בשערי תשובה מאמר ד"ה אם יהי' נידחק, או מדרך החיים, לקו"ת דרושי ר"ה וכו'.

ט. אלול תש"ג: כ"ק אד"ש נתן ו' שקלים עבור שיתוועדו בהשבע ברכות של החתן מ.ד. ושיזכירו גם את החתנים ש.ח. ונ.ג. שבלילה זה מתקיימת חתונתם. מאוחר בלילה יצא כ"ק אד"ש לילך לביתו ופגש בהת' ה. ושאלו האם הפסיק להתוועד? וענה, שרק הולך ללוות את הר' א. ואמר כ"ק

אד"ש: אי"כ זה רק הפסק לרגע, וימשיכו להתוועד בטוב און מ'זאל אויסבעטען א כוח"ט.

ל. התוועדות ש"פ תבוא, ח"י אלול תש"ג: רצו להעיר א' שישי ואמר כ"ק אד"ש: אן התפעלות, עס איז א סדר פון דעם אלטען רבי'ן אן צו שלאפן ביי חסידות.

כ"ק אד"ש צוה לנגן הג' תנועות, אח"כ ניגנו איזה ניגון ואמרו לפני כ"ק אד"ש בשם חסיד א' מוילנא שזה ניגון מהבעש"ט, ואמר כ"ק אד"ש: החסיד הנ"ל אכן הי' לו זכרון טוב, אך לא שמע את הניגון מהבעש"ט...

לאחרי ברכה אחרונה אמר: א' נכנס פעם לכ"ק מו"ח אדמו"ר בח"י אלול שחל בשבת, ואמר א גוטן שבת, וחילך כ"ק מו"ח אדמו"ר ואמר: א גוט'ן יו"ט. א כוח"ט לשנה טובה ומתוקה, לששון ולשמחה, לקדושה ולמנוחה.

יא. ר"ד בעת ה"אפשערניש" אצל בנו של ר"י ווילנברג שי', אלול תש"ג: לאחרי אמירת מז"ט וברכה, אמר כ"ק אד"ש: עס איז דאך פ' נצבים, "אתם נצבים היום כולכם", דער אויבערשטער זאל העלפן עס זאל זיין "נצבים", מיר זאלן זיך שטעלן צום דין און זוכה זיין בדין בכוח"ט לשנה טובה ומתוקה בתוך כלל ישראל.

יב. בהמשך לשיחת ש"פ נצבים (שפעם הלכו חסידים ל"זכור ברית" או מ'האט זיך געשאקלט כו') שאל כ"ק אד"ש את הר"ל"ג: מדוע לא הי' ניכר שהתוועדו ליל א' דסליחות.

יג. ער"ה תש"ד: אחרי התרת נדרים אמר כ"ק אד"ש: א ינשר כח. א כוח"ט א גוטן יאר. וכן אמר לכאו"א בעת קבלת הפ"נ.

מסרו בשם כ"ק אד"ש: שבאם אין בקשה פרטית, לא יכתבו פ"נ בפ"ע, ויספיק בכתיבת השם על הצעטיל הכללי. והוסיף: ס'איז דען א מצוה צו אויסמאטערן.

יד. ליל ר"ה תש"ד: התפללו בהצטרף לפני תפלת ערבית אמר כ"ק אד"ש תהלים. אח"כ קרא לר' שמואל זלמנוב וצוה לנגן אבינו מלכנו. אח"כ התפללו ערבית.

כ"ק אד"ש צוה שלא לניחו הארון קודש (מכיוון שהתפללו בהחצר) בלא שימור. וגם בעת תשליך. כליל ש"ק אמר כ"ק אד"ש בנוגע לזה: ס"ת מונחת בקרן זוית וכל הרוצה ליטול יבוא ויטול, וצוה שיסדרו משהו בנוגע לזה. כמו"כ במוצש"ק לאחר שהלך כ"ק אד"ש לביתו, טלפנו מביתו, ומסרו שכ"ק אד"ש שאל (מאחר ויורד גשם) מה עם הס"ת!?

טו. יום א' דר"ה תשל"ד:

במפטיר בכה כ"ק אד"ש. אחרי מפטיר התכסה עם הטלית על הפני"ם, והניח פניו הק' על הסידור שהי' מונח על הפני"ם ובכה בקול במשך זמן מה. אח"כ התחיל למנצח גו' כל המזמור בניגון ובכי' ופניו הק' מכוסות בטלית. אח"כ הניח עוה"פ את ראשו על הפני"ם ואחרי זמן מה גילה את פניו הק' ואמר את הפסוקים, ובכה במיוחד בהפסוקים מן המיצר גו' עלה אלקים גו'. אח"כ הביט לב' הצדדים ואמר את הברכות (מתוך בכי'), תקע תקיעה ראשונה ואח"כ נתן לר' מענדל טעננבוים של' תקע את כל התקיעות. שבעת חזרת הש"ץ הקריא באצבעו בהסידור, אף שהבעל תוקע היל' בריחוק מקום. כנ"ל (בשנינויים קלים) ביום ב'.

לפני שהלכו לתשליך הורה כ"ק אד"ש שילכו באופן מסודר, והלכו שנים שנים, כשחזרו רקדו ע"י 770 וכ"ק אד"ש הביט מהחלון.

טז. ליל עיוהכ"פ תשל"ד: כ"ק אד"ש נכנס ל"מרכז" בשעה 12:45 וכמה מהת' עדיין עבדו בהמכתבים וכו' ואמר כ"ק אד"ש: אתם עדיין יושבים, גייט שלאפן געזונטערהילט.

יז. עיוהכ"פ תשל"ד: כ"ק אד"ש יצא עם התרנגול כשעדיין היל' חושך מעט. השוחט ר' י.ש.ק. שחט, וכ"ק אד"ש כסה הדם.

בשעה 7:15 התפלל כ"ק אד"ש שחלית במהירות גדולה. כשעה לאח"ז חילק לעקאך, לאלו שנתן עבור אחרים אמר להם כ"ק אד"ש שילבקשו, ואמר לכאו"א: א שנה טובה ומתוקה.

לפני 11:00 נסע לאוהל, וחזר לערך בשעה 2:00 אחה"צ. לפני מנחה חילק כ"ק אד"ש מטבעות לצדקה בכל

הקופות. לאחר מנחה נכנסו אנ"ש לחדרו לקבל הברכה.

לפני כל נדרי נכנסו הת' לחדרו לקבל הברכה, כ"ק אד"ש מיהר מאוד, ולאחרי הברכה רמז שימהרו בהיציאה.

הת' א.ש. וב.פ. היו על הספינה בעיוהכ"פ, ושלח להם כ"ק אד"ש מברק וזלה"ק: חתימה וגמר חתימה טובה ולשכיניהם הנוסעים ויסבירו להם שבהשגחה פרטית נמצאים יחד לתועלת כולם בהתאמצות בתשובה להשלי"ת בחרטת העבר וקבלה טובה להבא והשלי"ת יצלח כולכם. חי"ק.

יח. מוצאי יוהכ"פ תשל"ד: לאחר הסעודה כשירד כ"ק אד"ש, רקדו הת', כ"ק אד"ש יצא בחיוך על פניו הק', חזר לחדרו והביא חצי גאל'ן של יין ונתן לד. שיחלקו.

יט. ליל י"ג תשרי, תשל"ד: אחרי מעריב אמר כ"ק אד"ש לרש"ל, מסתמא יתוועדו. ונכנס עמו לחדרו הק' ונתן לו 5 שקלים, ואמר שיהי' בהצלחה.

הרב"צ היל' ביחידות אצל כ"ק אד"ש, בין הדברים אמר לו כ"ק אד"ש (א) עט איז דאך יעצט די צייט פון סוכות, איז אלץ וואס מיר וועלן טאן, וועט זיין "דידן נצח" (ב) "מרה שחורה" וויל איך ניט האבן אין מלינע ד' אמות. (ג) צ"ל מסודר. היינו לאכול ב' ג' פעמים ביום, לישון וכו'. ואמר כשיש סדר בגשמיות אז יש גם סדר ברוחניות..

כ. ערב חגה"ס תשל"ד: כ"ק אד"ש נתן לרב"צ, לר' שד"ר, ועוד, אתרוג לחגה"ס.

כא. חגה"ס תשל"ד: ביום א' וב' דחגה"ס נכנסו לסוכת כ"ק אד"ש לברך על הלולב, וכ"ק אד"ש ישב בעת מעשה.

כב. ר"ד בעת הסעודה, ליל א' דחגה"ס: כ"ק אד"ש: איתא בשו"ע אדה"ז "בסוכות הושבת" - בענני הכבוד, והמקור ע"ז הוא הב"ח שהוא הראשון שכותב זה. (ונרמז גם בב"ל). ולכאור' בכל המצות אין כותבין הטעם, ומדוע במצות סוכה כותבים הטעם? אך נראה שבמצות סוכה אל"ז רק טעם כ"א זהו חלק מהמצוה, וצריכים לכוון זה.

כג. חגה"ס תשל"ד: מהמזכירות הורו להת' שילכו בהרחוב

לזכות יהודים בברכת ד' מינים.

בליל שמח"ת צוה כ"ק אד"ש שהילדים עד בר מצוה יעמדו כולם ע"י הבימה בעת ההקפות.

באמצע ההתוועדות דשמח"ת אמר לר' ז.ד. "נא מור ספיטשעס".

כה. שבת בראשית תשל"ד: בהתוועדות א' התחיל ר' ז.ד. את הניגון "כאטש מי כודל", ושאל כ"ק אד"ש את ר' שמואל זלמנוב באם יודע מל המחבר של הניגון, וענה שאינו יודע, ושאל כ"ק אד"ש: באם מובא בספר הניגונים, וענה כמדומה לא. ואמר כ"ק אד"ש: בכל אופן הר"ז ניגון מקובל שניגנו אותו הרבינים וחסידיים וכו'. ואח"כ אמר שיחה שלימה על ניגון זה.

בהתוועדות ב' צוה להכריז שכל המנהיגים מכל עיר ועיר יאמרו לחינם, וצוה להרז"ד להכריז זה, ואמר אף שנתדברנו "אן ספיטשעס", הנה לכה"פ יהי' לו עבודה זו. גם צוה להכריז שהמנהיגים של ה"חזנים פארבאנד" יאמרו לחינם, וצוה לר' ש. זלמנוב ול.ל. שיאמרו לחינם. בהתוועדות הי' א' מהצבא האמריקאי, ובתחלה אמר כ"ק אד"ש שאינו רוצה אנהויבן זיך מיט זיל, ואח"כ אמר היות והיום שמח"ת ע"כ שיכריזו גם שהמנהיג של הצבא האמריקאי יאמר לחינם.

גם אמר: לעשירים יש הצלחה על הכל, באם לא הי' למדן נעשה למדן, באם לא הי' חזן נעשה חזן וכו'.

צוה לאחדים שבאם רוצים להיות עשירים ולא רק שמחים בחלקם" שיאמרו לחינם על כוסות מלאים.

גם אמר: אומרים על הרוסישע שכאשר הם אומרים לחינם הנה אז מל יודע מה... ואין רואים זאת עכשיו. האם גם זה מצד הועד המצמצם? ...

כו. מוצאי שבת בראשית תשל"ד: אחרי כוס של ברכה יצא כ"ק אד"ש להמרפסת ואמר שיחה לנשי ובנות חב"ד.

כז. תשרי תשל"ד: ר"ד מהילידות: למ.א.ג. אמר כ"ק אד"ש: כשחזרה למטה אז חזרה למעלה. וע"כ שיהי' בשמחה לילד

כד. שמע"צ ושמח"ת תשל"ד: לפני שהלכו לשמח בהבתי כנסיות מסר כ"ק אד"ש: שיעשו בכל קבוצה ראש שיהי' אחראי שלא יצאו מהכלים, און מ'זאל ניט אפרייסן די בע"ב די נעזער, ו"עד דלא ידע" יקיימו בחזרתם ל-770.

בעת חלוקת הפסוקים בליל א' צוה כ"ק אד"ש ליתן פסוקים להאורחים מהעלילות וצוה להכריז את שמות המקומות. אח"כ צוה ליתן פסוק א' לכל האורחים. את הפסוק ויהי בנסוע צוה ליתן לתלמידי הישיבה. בעת ההקפות עמד כמ"פ כ"ק אד"ש על הסטענדר (שהרכינו בעצמו על הצד) ורקד מאוד.

בעת ההקפות רצה ש. ליתן לכ"ק אד"ש טיכעל לנגב הזיעה ולא רצה כ"ק אד"ש ליקח אח"כ אמר לו שרוצה שהזיעה תהי' אצלו ולא אצל אחר.

בעת ההתוועדות כשנכנס ש. להתוועדות דחפו אותו מאוד ואמר לו כ"ק אד"ש (בחיוך): זאל מען פון אינך ארויסקוועטשן דאס וואס מ'דארף ניט און ארלינקוועטשען דאס וואס מ'דארף.

בעת ההתוועדות שאל הרבה פעמים על הבחורים שהלכו ל... באם חזרו, וכשבאו נתן לכאוי"א מזונות.

אחרי הקפות עמד כ"ק אד"ש ע"י חדרו הק' משך זמן ורמז בידו הק' להקהל שירקדו.

בליל שמח"ת בשעה 4:00 נכנס כ"ק אד"ש להביהמ"ד ורקד עם הקהל בעיגול במשך חצי שעה, ורקד חזק מאוד, וכמ"פ ממש קפץ על רגליו. לפני שהלך אמר שימשכו לרקוד ונכנסו לחדרו.

בליל שמע"צ לאחר אמירת אתה הראת אמר כ"ק אד"ש: אלו שלא נתנו להם פסוקים, יהי' להם תרעומות עלי, ולכן לכה"פ שיתנו להם ס"ת להקפות.

לאחרי שמכרו הפסוקים צוה כ"ק אד"ש להכריז שכאוי"א יכניס את המעות בעצמו מבלי שיזכירו לו.

(בן י"א שנים) אמר כ"ק אד"ש: שלא ללמוד לימודי חול עד השנה הבאה, וכן שיגזוז את הבלורית שלו וישאיר פיאות עד העצם. וגם שאל אצלו את כל הטענות שיש לו על הישיבה וכו'.

להוועד... אמר: איך האב זיך געמאטערט, אייך געמאטערט, אבער וואס איז איך פועל ממש?!

כח. ש"פ נח תש"ד: בעת ההפטרה דוחקים מאוד מסביב להבימה, ובשבת זו לפני ברכת התורה, כשהס"ת היתה מונחת על הבימה, קרא כ"ק אד"ש להר' מענטליק שי' ואמר: שלאמר להדוחפים שידחפו ג"כ בעת הלימוד, והוסיף: לכה"פ כל כר.

חודש חשוון תש"ד: כ"ק אד"ש הורה לא' הת' שיטעום מזונות קודם התפלה, ושאל הנ"ל והרי יהי' זה תאוה, וענה לו כ"ק אד"ש: שלאכל המזונות במלח. כעבור איזה ימים הורה להר' חודקוב שיברר באם הבחור עושה כן, ולמסור לו שלפטיק.

כ"ק אד"ש תבע מא' שלמוד דא"ח, וענה הנ"ל שהרי הזידיטשובער ציוה שלא ללמוד תורת חב"ד, וענה כ"ק אד"ש: אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר הי' הספר שלו פארשטעקט דארטן... (ורמז בידו הק' - למתחת השולחן). והוסיף כ"ק אד"ש שכאשר ראה את הספר הי' לו בעצמו פלא גדול, אך אח"כ כשראה שגם על הב"י ועוד פוסקים קערט ער איבער די וועלט, נחא דעתי'.

כט. אור ליום ה', כ' חשוון תש"ד: כ"ק אד"ש נסע עם אחדים מזקני אנ"ש לניחום אבלים אצל האדמו"ר מסאטמאר, כ"ק אד"ש דיבר עמו בעניני אבלות בנגלה וקבלה כשעה ורבע. (הי' שם קהל גדול מחסידיו שנדחפו לראות את פני כ"ק אד"ש).

ל. חודש חשוון תש"ד: רב א' בטרנאנט שהי' מנגד גדול וכו' נחלה אצלו ילד, והרופאים אמרו שלא יוכלו לסייע במאומה, ותבע ממנו חמיו (שהוא חסיד) שיכתוב לכ"ק אד"ש, ולא רצה, ולבסוף כתב חמיו בעצמו לכ"ק אד"ש, והורה כ"ק אד"ש לערוך קידוש, והילד נתרפא. ובימים אלו הי' ג.ב.ל. בטארנאנט, וסיפר שהי' על הקידוש, והרב הנ"ל התהפך מן מקצה אל הקצה, ומספר לכאוי"א אודות המופת וכו'.

א' מאגו"י הי' ביחידות אצל כ"ק אד"ש ושאל היתכן שהמוסדות דחב"ד באה"ק לוקחים כספים מהממשלה דא"י, ואיך ה' שמתחברים עמהם וכו', וענה כ"ק אד"ש: באם לא יתנהגו בטוב, הלא יהי' תמיד זמן להפסיק הקשר.

כמו"כ ר' ישראל זופניק שהוא עשיר גדול (ושייך להאונגערנישע) הי' אצל כ"ק אד"ש בטענה איך לוקחים כספים מהם והרי גודלי הרבנים אסרו זה, וכו', והי' כג' שעות ביחידות ויצא בהתפעלות עצומה, וכעת עושה את המלוה מלכה לכבוד ישיבת תות"ל.

כ"ק אד"ש הורה להחתן ח.י.ש. א) בעת החופה לא יהי' אצלו שום קשרים, וגם את העניבה להתיר. ב) להסיר את השלייקעס. ג) להוציא כל הכסף ושוה כסף מכיסו, ואפי' הברזל שעל העניבה. ד) להלביש המאנטעל על הקיטעל. ה) מנחה ראשונה לפני החופה להתפלל באבנט.

כ"ק אד"ש שאלו באם יתפלל מנחה עם המניין וענה בשלילה, ואמר לו כ"ק אד"ש שא"כ לא יכנס לביהכנ"ס כי נוגע לענין תחנון.

על השאלה באם גם אחר החופה צריך החתן להלוך עם שומר גם כשהולך עם הכלה, ענה כ"ק אד"ש בחיוב, ואמר הטעם שהלא החו"כ הם מלך ומלכה ואיך ילכו בלי "סוויטע".

החתן ח.י.ש. שאל את כ"ק אד"ש באם להביא את מחותנו ליחידות אצל כ"ק אד"ש, ואמר כ"ק אד"ש: אין צריך, כי יחשוב שרוצה שלהי' חסיד שלו, וזה אינו רוצה כי כ"ק מו"ח אדמו"ר לא הי' רוצה לעשותם מקושרים אליו, כי הם יש להם אילנא דחיי שמקושרים אליו, נו, זני זיינען גאנץ ווארעמע אידן.

לא. ר"ח כסלו תש"ד: עפ"י הוראת כ"ק אד"ש קרא הר' חודקוב לתלמידים מסוגימים (עפ"י רשימה) ליתן טעם על אי שמירת הסדר בדיוק, ואת הטעמים כותב ומוסר לכ"ק אד"ש.

לב. ב' כסלו תש"ד: כ"ק אד"ש מסר שבהחתונה של... יעשו מחיצה ובאם לאו לא יבוא. ובכלל כ"ק אד"ש מקפיד ע"ז מאוד. [כמו"כ בענין הפילאה נוכרית שכ"ק אד"ש תובע זה

ר' פ.א. התחיל ניגון שהקהל לא הכירו אותו ואמר כ"ק אד"ש: איר גייט זיל יעצט לערנען נגינה, זאגט א ניגון וואס אלע ווייסען.

לו. התועדות יו"ד שבט תשל"ד: אמר: במדרש מסופר שפעם דרש רבינו הק' וכולם ישנו ואמר רבינו הק' אספר לכם דבר פלא, אשה א' לדה ס' רבוא בכרס א'. ונתעוררו כולם מהשינה, ואמר להם רבינו הק' שזהו מרעה. ואמר כ"ק אד"ש: אבל עכשיו גם זה לא יועיל, וע"כ צריכים ניגון. וצוה לנגן "ממצרים גאלתנו". וכ"ק אד"ש רקד מאוד במשך זמן רב.

לז. התועדות ש"פ בשלח תשל"ד: בעת ההתועדות אמר לפ.א. אתם סוברים שאני איני צופרידן פון אייך, משו"ז אין אתם צופרידן מיט מיר - איך בין צופרידן מיט אייך, און זייט מיט מיר צופרידן, און האט צו מיר ניט קיין טענות.

דיבר לא' אודות התקשרות ואמר ר' פ.א. ל... איר הערט, אייך מיינט מען דאס. ואמר כ"ק אד"ש: עס איז פאראן אמאל א צחות וואס איז אמת.

כשדיבר עם א' אודות השוער שלו אמר: דער רבי האט ניט געוואלט ליידן מ'זאל עם רופן "שווער" און פלעגט זאגן "דער שווער זאל ניט זיין שווער".

לח. חודש אדר תשל"ד: כ"ק אד"ש אמר להרב"צ אז ער האט ניט קיין מענטשען לשלוח למקומות הרחוקים, והגם שכולים לצוות אך כאלו אברכים שיטעו ברצונם הטוב אין לו.

בתוקף רב, ופעם אמר לא' בנוגע לזה אז ער וועט דאס דורכפירן מיט מס"נ. ופ"א ה' חתן אצלו ביחידות ונתן כ"ק אד"ש ברכה ארוכה וכשסלים אמר וכ"ז כשהי' לה פלאה ניכרית ובאם לאו האט דאס אינגאנצען קיין שליכות ניט צו מיר.

להחתן ח.י.ש. אמר כ"ק אד"ש שהוא לא יבוא להחתונה שתקיים למחר, ובכלל יפסק לילך להחתונות כפי שהפסיק לילך להבריתות. (ואמר שיש לו טעם מיוחד שהולך להחתונה של ש.א.) ואמר להחתן שלא יפול ברוחו מזה, וישלים לו ע"ז בפעם אחרת. ואמר לו שהוא עושה שידוך טוב כי חותנו איז א ווארעמער איד.

בעת הקב"פ של החתן ש.מ.ס. הורה כ"ק אד"ש להכריז שלא ידחפו והכריז הר' א.ס. בקול נמוך ואמר כ"ק אד"ש, גם אם תאמרו בקול רם ספק אם יצליחו, ובפרט בקול נמוך.

לג. יו"ד כסלו תשל"ד: כ"ק אד"ש הי' לבוש היום בבגדי שבת, וכן אמר את כל הקדושים.

לד. ש"ק י"ד כסלו תשל"ד: כ"ק אד"ש נכנס להתועדות פתאומית ו'הי' קהל מועט מאוד.

לאחרי שלחה א' אמר כ"ק אד"ש לרב"צ ש.ט. ולטעלישעווסקי: בר"ה תרפ"ה בליעניגער אד הלכו לפני תקיעות למקוה והמקוה היתה רחוקה מאוד וחזרו רבע שעה לפני תקיעות, ואמר כ"ק מו"ח אדמו"ר שבחמש עשרה דקות יכולים להתפלל מברכות השחר עד תקיעות, וכן עשו. ואמר להם כ"ק אד"ש גם אתם תעשו כן. והלכו להתפלל וכשחזרו אמר להם כ"ק אד"ש לעשות קידוש בקול. ולאחר עשה טלעשוועסקי קידוש. אמר כ"ק אד"ש לרב"צ ש"ט: החזן עושה בלי חזנות תעשו אתם קידוש בחזנות.

דיבר אודות לימוד הנגלה, ואמר להחתן ב.א. שאחרי החתונה ישב ב' ג' חדשים ללמוד.

לה. י"ט כסלו תשל"ד: באמצע ההתועדות ציוה לחלק תשי"ס ואמר: בפורים עושים פורים רב, ויעשו גם עכשיו א י"ט כסלו גבאי, ואם יוצרך - יעשו גם "קאמלטי", אבי ס'זאל זיין שנעלער.

בס"ד. ר"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א בעת ביקור הרה"ג ר' א. א. יאלעס שליט"א, א' דחוה"פ ה'תשמ"ז.

- רשימה פרטית בלתי מוגה. בלי אחריות כלל וכלל. -

כ"ק אדמו"ר שליט"א: שאל באם יש לו מנין לתפילות בביתו או שהולך לביהכנ"ס?

הר' יאלעס: המנין בבית, אמנם חשבו לעשות מעלית מיוחדת לשבת אבל מאחר שיש בזה מחמירים ומקילים החליט להתפלל במנין בביתו.

בכלל מרגיש ב"ה די טוב אבל קשה עליו ההליכה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: פסח דארף מען איבערשפרינגען, חפזון, שהרי זהו ענינו המיוחד דפסח (1) וכמרומז בשם החג - "פסח", שהרי לכל יו"ט יש ענין מיוחד. (כמדומה שהזכיר שכתב עד"ז במכ' הכללי).

הר' יאלעס: אשתקד ביקשתי ברכה עבור . . . שיהי' חתן, ובקיץ נהי' חתן. אבקש עתה ברכה עבור... שיהי' חתן ושמו... הוא מקושר לרימניצר.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: געהאט מס"נ אולף אידישקליט ברוסא.

הר' יאלעס: ...לומד בבריסק.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: היכן בבריסק, בירושלים?

חתנו של הר'

יאלעס (?):

הר' יאלעס:

כו.

אבקש ברכה עבורו ושמו... - ומסר לכ"ק אד"ש 2 ספרים, א' שנכדו עסק בזה ובשני עזר לו. כ"ק אד"ש עלעל בראשון (ובתוכו הל' גם מכ' לכ"ק אד"ש והוציאו כ"ק אד"ש ולאח"ז החזירו לספר).

שאל אם יש בהספר הכוונות שיו"ל עתה בסידור עם כוונות הרש"ש, ובאם נדפס ספרו זה, עתה לפני פסח ובאם כבר הופץ?

כו.

נכדו של הר' יאלעס:

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מסתמא דער וואס לערנט אין בריסק האט אויך א שליכות צו די ענינים, כמ"ש "ותן חלקנו בתורתך" - און יעדער איד דארף לערנען כל התורה כולה לכה"פ פעם אחת, ובאם לאו צריך לבא עוה"פ בגלגול ולהשלים מה שהחסיר, וכמובא בשו"ע (2) שאמרו חכמי האמת שכל יהודי חייב ללמוד כל התורה - פשט רמז דרוש סוד - פ"א, ובכדי ללמוד כל החלקים - הרי צריכים ללמוד כל חלק במקומו, לדוגמא כשרוצים לדעת את הנאמר באו"ח צריך להסתכל באו"ח ולא בחו"מ, והוא הדין בנדו"ד.

בריסק האט אלע מאל געהאט א גוטע שליכות צו חסידות, דער צמח צדק (3) מיט ר"ח וואלאזינער, און זיי זיילנען אלע מאל געווען צוזאמען אין עסקנות ציבורית, והרי אין לך עסקנות ציבורית גדולה מזה, מללמוד כל חלקי התורה.

כהנים - באופן ד"עד מהרה ירוץ
דברו" (ועשה בידו הק' סימן
להמשכה מלמעלה למטה) והסימן
של כהנים הוא מקל שקדים (7)
שזה סימן ש"עד מהרה ירוץ דברו".

ואדה"ז מסביר שז"ע של כהן
אלש החסד, און דערפאר ההמשכה
דברכת כהנים נמשך גלייך אראפ
בפועל, ביז יברכך און רש"י
טליטש'ט בממון (8), וואס דער
ענין פון רש"י איז פאר א בן
חמש למקרא, (שלא שייך אצלו ענין
של נסתר) ומפרש לו יברכך בממון
(והילד אין לו השגה כלל בעניני
עוה"ז) עד וישם לך שלום, והברכה
נמשכת בודאי, ובפרט שעונים
אמן ג"פ (9). ועל הכהנים אומר
הקב"ה "ואני אברכם" (10) שאנו
מקבלים הברכה מכם ואתם מקבלים
מהקב"ה. (- אינו ברור).

כ"ק אד"ש עמד ממקומו ונתן
לדו הק' לכ"א מהנוכחים שם (חתנו
ונכדיו) ואמר עוה"פ לנכד: איר
זאלט ניט האב'ן קיין פארהיבל
וואס איך מיש זיך אין אייערע
סדרים בלימוד אני רק חזרת
מהכתוב בשו"ע אדה"ז (2) ויכול
לעיין שם ע"ד החיוב ללמוד כל
התורה.

לישר-כח על הספרים ומסתמא
אאשר קבלתם בכתב אחר לו"ט,
ומסתמא נמצא הכתובת בהמכתב
(המצורף להספרים).

הכתובת הלאה השומה, כאן,
ואשאירו במזכירות.

נכדו של הר' יאלעס:

קבלה אינו לומד, אבל ער
קוקט אין חסידישע ספרים.

דאס (קוק'ן) דארף מען טאן
נאך פון פריער. א בן חמש קען
אויך קוק'ן אין אן אופן פון
קב"ע, מ'דארף דאך אויך
פארשטלין.

הראה כ"ק אד"ש על הנכד
ואמר: הרל אתה הולך בלבוש חסידי
עם זילדנ'ס (4) ושאל את הסבא:
האם הלכו אצלם בזילדנ'ס גם
בלימות החול?

הלכו עם חאלט שאינו
זילדנ'ס וגם לא מצמר.

איך וואלט געווען מער
צופריד'ן ווען איר זאגט שהלכו
גם בימי החול (בזילדנ'ס).

זילדנ'ס קשור עם פנימיות
התורה (5).

שמעתל מחסידים שהרבי
דובר בשנים הראשונות (תש"ב-ג'
ע"ז (6).

אבקש ברכה מכ"ק אדמו"ר
שליט"א.

יש מאמר מהצ"צ שתפילה של
כהן הרל"ז ברכת כהנים שיש
בזה העילוי דברכה ותפילה,
שתפילה צריך לבקש (הזכיר גם
בין הדברים שבתפילה דארף מען
אויפטאן פון דאס נלי) וברכה
נמשך בודאי, - ובפרט ברכת

חתנו של הר' יאלעס:

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הר' יאלעס:

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הר' יאלעס:

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כ"ק אדמו"ר שליט"א:
בין כך אלי"ז (כתיבת המכ"ה)
נוגע לחוה"מ.

הנ"ל יצאו ונשאר הר' זאלעס
(חסר).

כ"ק אדמו"ר שליט"א:
לשר כח! זיכער האט איר מיר
געהאט אין זינען אין ברכת כהנים
(11).

הר' זאלעס:
זיכער זיכער - דער ערשטע
זאך האב איך אין זינען דעם
הילליק'ן רבלי'ן (ונשק את ידו
הק' של כ"ק אדי"ש).

כ"ק אדמו"ר שליט"א:
אריכות ימים ושנים טובות
- עד בליאת משיח ואח"כ נלך מלט
משיח לאה"ק.

כ"ק אדי"ש הזיז מעט את
הספסל בכדי שהר' זאלעס יוכל
לעבור, וליווהו עד דלת געה"ת
והמתין עד שהלך ובירכו (בחלוד
רחב) בבשורות טובות.

-
- (1) ראה פ' בא לב, יא ובפרשייל
(שם). (2) ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"א הי"ד ושי"נ. (3)
ראה גם ס' התולדות כ"ק אדה"צ ני"ע ע' 114. (4)
ראה סה"מ תרס"ב. ע' רל"א בשנה"ג (והמשכו שנשמט
לסיון ע' רמ"ז). (5) ראה סה"מ אעת"ר ע' רכח, המשך
תערי"ב ע' תתעב. (6) ראה ר"ד דאס"ח שמח"ת תש"א.
(7) ראה לקו"ת קרח ע' נה, ג-ד. (8) נשא ו, כד. (9)
ראה ברכות נג, ב. נזיר בסופה, ובאנצ' תלמודית
בערכו, ושי"נ. (10) ראה פרשייל נשא ו, כז. (11) ראה
סה"מ תש"א - מלוקט ע' 96 (טיחת ליל שמח"ת תשי"ל).